

Posiedzenie Rady Ochrony Pracy 26 września 2017 r.

Pozytywna opinia o kandydacie na głównego inspektora pracy

Problematyka nadzoru rynku w obszarze środków ochrony indywidualnej

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu 26 września br. pozytywnie zaopiniowała kandydaturę Wiesława Łyszczka na stanowisko głównego inspektora pracy.

Wiesław Łyszczek od grudnia 2016 r. pełni obowiązki okręgowego inspektora pracy w Rzeszowie. W strukturach OIP w Rzeszowie pracuje od 2007 r. jako starszy inspektor pracy koordynujący kontrole w zakresie czasu jazdy, obowiązkowych przerw i odpoczynku kierowców. Wcześniej pracował w Wojewódzkim i Powiatowym Urzędzie Pracy oraz Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim zajmując się problematyką legalności zatrudnienia. Jest biegłym sądowym z listy Sądu Okręgowego w Rzeszowie z zakresu bhp i czasu pracy kierowców. Był członkiem podkarpackich struktur NSZZ „Solidarność”. Działał również w organizacjach społecznych. W 2006 r. współpracował z prezydentem Lechem Kaczyńskim, uczestnicząc w pracach nad przygotowaniem projektu ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy. Ukończył studia licencjackie i magisterskie na Wydziale Prawa i Administracji Wyższej Szkoły Administracji i Zarządzania w Przemysłu.

Prezentując członkom Rady swoją koncepcję działania na stanowisku głównego inspektora pracy Wiesław Łyszczek przedstawił m.in. najważniejsze problemy i zadania, jakie obecnie stoją przed Inspekcją Pracy. Podkreślił, że jego głównym zadaniem będzie kontynuowanie działań, które rozpoczął poprzedni główny inspektor pracy Roman Giedrojc. „Moim zadaniem będzie utrzymanie dorobku głównego inspektora pracy ś+p pana Romana Giedrojcia i zmierzanie w kierunkach, które wyznaczył. To niejako realizacja jego testamentu. Będę realizował ten testament wszelkimi siłami, nie zważając na trudności, które będę napotykał” – zapewnił. Przypomniał, że R. Giedrojc proponował wprowadzenie w przyszłości kontroli, które będą miały charakter audytów. Ich celem będzie instruowanie pracodawców jak należy prowadzić firmę, aby nie popełniać nieprawidłowości i – w konsekwencji – nie narażać się na odpowiedzialność z tytułu naruszenia prawa pracy. Zwrócił również uwagę na znaczenie działań prewencyjnych. Podkreślił, że mogą one uchronić pracodawców przed stratami, za które niekiedy nie są odpowiedzialni. Zadeklarował, że jako główny inspektor pracy będzie zabiegał o wprowadzenie zmian w ustawie o Państwowej Inspekcji Pracy, które zapewnią większą skuteczność działania urzędu. Podkreślił, że będzie również dążył do ograniczenia liczby umów cywilnoprawnych oraz objęcia ich składkami na ubezpieczenie z tytułu wypadków przy pracy. „Chodzi o to,

żeby osoby, które wykonują pracę na podstawie umów o dzieło, gdy ulegną wypadkowi przy mogli nabywać prawo do odszkodowania z tego tytułu” – wyjaśnił. Mówiąc o działalności inspektorów pracy podkreślił, że traktuje ją jako służbę publiczną wykonywaną w imieniu państwa, której celem jest zapewnienie przestrzegania przepisów prawa pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy głównego inspektora pracy powołuje (i odwołuje) marszałek Sejmu po zasięgnięciu opinii Rady Ochrony Pracy i właściwej komisji Sejmowej. Następnego dnia kandydaturę Wiesława Łyszczka pozytywnie zaopiniowała Komisja do Spraw Kontroli Państwowej. Po powołaniu przez marszałka Sejmu Wiesław Łyszczek zastąpi na stanowisku głównego inspektora pracy zmarłego pod koniec sierpnia br. Romana Giedrojcia, który kierował Państwową Inspekcją Pracy od lutego 2016 r.

W następnym punkcie porządku dziennego Rada omówiła problematykę nadzoru rynku w obszarze środków ochrony indywidualnej w kontekście przygotowań do stosowania nowej europejskiej regulacji prawnej. Materiały zostały przygotowane przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Wyższy Urząd Górniczy i Państwową Inspekcję Pracy.

W materiale przedstawionym przez kierownika Zakładu Ochron Osobistych CIOP-PIB prof. **Katarzynę Majchrzycką** zaprezentowano nowoczesne, zaawansowane rozwiązania środków ochrony indywidualnej, z podkreśleniem konieczności kontroli ich właściwości ochronnych i ergonomicznych przez organy nadzoru rynku. Prelegentka zwróciła uwagę na podniesienie do najwyższej III kategorii wymagań dla ochron przed: hałasem, przecięciem przez przenośną pilarkę łańcuchową, szkodliwymi czynnikami biologicznymi, strumieniem pod wysokim ciśnieniem, ranami postrzałowymi lub pchnięciem ostrym narzędziem oraz przed utonięciem. Ze względu na dynamiczny rozwój technologii powstały realne możliwości wytwarzania nowych rodzajów środków ochrony indywidualnej, chroniących często przed wieloczynnikowymi zagrożeniami, przy jednoczesnym uwzględnieniu istotnych dla użytkownika aspektów ergonomicznych. Ponadto coraz częściej na rynek są wprowadzane inteligentne środki ochrony indywidualnej, które wspomagają człowieka w środowisku pracy poprzez dostosowywanie swoich właściwości ochronnych do poziomu zagrożenia oraz monitorowanie ich utrzymania, sygnalizowanie poziomu zagrożeń w środowisku pracy czy czynności życiowych pracownika.

Przedstawicielka CIOP-PIB zwróciła uwagę, że dotychczasowe kontrole środków ochrony indywidualnej prowadzone przez organy nadzoru rynku ograniczały się często jedynie

do sprawdzania dokumentacji producenta. „W przypadku wyrobów o złożonej konstrukcji będzie to niewystarczające” – podkreśliła. Z punktu widzenia bezpieczeństwa użytkownika środków ochrony indywidualnej najważniejsze jest zapewnienie ich właściwości ochronnych, co wymaga przeprowadzenia badań laboratoryjnych, które zapewnią skuteczniejsze eliminowanie z rynku środków ochrony indywidualnej niespełniających wymagań zasadniczych w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa stosujących je pracowników. W ocenie dr Majchrzyckiej, wprowadzenie nowej regulacji prawnej – rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/425 – powinno poprawić jakość środków ochrony indywidualnej, szczególnie przez wymóg okresowości wydawanych certyfikatów zgodności CE. „Jednocześnie działania kontrolne organów nadzoru rynku powinny uwzględniać fakt, że wraz z rozwojem konstrukcji tych środków rosną wymagania co do potwierdzania ich zgodności z zasadniczymi wymaganiami bezpieczeństwa i ergonomii” – zaznaczyła.

„Kontrola spełniania przez środki ochrony indywidualnej wymagań zasadniczych jest jednym z głównych obszarów działania Państwowej Inspekcji Pracy w nadzorze rynku” – stwierdził wicedyrektor Departamentu Nadzoru i Kontroli Głównego Inspektoratu Pracy **Jakub Chojnicki**. Zwrócił uwagę, że te kontrole często ujawniają stosowanie w przedsiębiorstwach środków ochrony indywidualnej niespełniających określonych prawem wymagań, w wyniku czego nie gwarantują one skutecznej ochrony pracownika. Poinformował, że w latach 2014-2016 inspektorzy pracy przeprowadzili łącznie 1077 kontroli środków ochrony indywidualnej, podczas których sprawdzili 1221 wyrobów. Podczas kontroli tych środków brano pod uwagę ich stan oraz prawidłowość dokumentów opracowanych przez producenta gwarantującego zgodność z wymaganiami dyrektywy 89/686/EWG. Zwrócił uwagę na pewien dualizm prawny, który utrudnia PIP prowadzenie skutecznych kontroli w zakresie nadzoru rynku. Wyjaśnił, że chodzi o dwie ustawy (z 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności i z 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku), które regulują bardzo zbliżony obszar. Oba akty prawne różnią się w kwestii stosowania sankcji za niezgodność z wymaganiami zasadniczymi lub innymi. Zgodnie z ustawą z 2002 r. czyn podlega karze grzywny wymierzanej w postępowaniu karnym. Natomiast ustawa z 2016 r. przewiduje administracyjne kary pieniężne nakładane przez organy nadzoru rynku, w tym przez okręgowych inspektorów pracy. „Zróżnicowane podejście wymienionych ustaw do tych samych wyrobów w zależności od okresu, w którym zostały wprowadzone komplikuje organom Państwowej Inspekcji Pracy prowadzenie i tak już niełatwych działań w zakresie nadzoru rynku” – mówił dyrektor Chojnicki. Zwrócił uwagę również na okres przejściowy związany z wdrożeniem rozporządzenia 2016/425. Dyrektywa 89/686/EWG traci moc

z dniem 21 kwietnia 2018 r. Jednakże producent jeszcze przez rok od tej daty będzie mógł wprowadzać do obrotu wyroby, które są zgodne z dyrektywą, a państwa członkowskie nie mogą utrudniać udostępniania takich wyrobów na rynku.

Przedstawicielka UOKiK **Katarzyna Bednarz** poinformowała, że w 2016 r. Inspekcja Handlowa w obszarze środków ochrony indywidualnej przeznaczonych dla konsumentów przeprowadziła 178 kontroli, sprawdzając zgodność i bezpieczeństwo 319 wyrobów, z czego zakwestionowano 163 wyroby, czyli ok. 50%. Ponadto w 2016 r. przeprowadzono łącznie 54 badania laboratoryjne, z czego ok. 30% dało wynik negatywny, czyli niespełnienie wymagań. Skierowano 28 zawiadomień o popełnieniu przestępstwa. W I połowie 2017 r. przeprowadzono 64 kontrole sprawdzając zgodność i bezpieczeństwo 121 wyrobów. Wykonano 8 badań laboratoryjnych, wynik negatywny dało jedno badanie. „Odsetek wadliwych środków ochrony indywidualnej również przeznaczonych dla konsumentów waha się w granicy 30%. To są niezgodności zarówno formalne, jak i konstrukcyjne” – podsumowała przedstawicielka UOKiK.

Wiceprezes Wyższego Urzędu Górniczego **Piotr Wojtacha** przedstawił dane o pylicy płuc – najczęstszej chorobie zawodowej górników, podkreślając znaczenie wyboru przez kopalnie skutecznych ochron dróg oddechowych (wg kryterium jakości, a nie tylko ceny). Zaznaczył, że takie ochrony są obecnie powszechnie dostępne także u producentów krajowych.

W dyskusji mówiono m.in. o potrzebie przeprowadzania badań laboratoryjnych, bo tylko one są w stanie wskazać czy dany wyrób spełnia wymagania zasadnicze. Zwracano również uwagę na rozszerzenie zakresu kontroli prowadzonych przez Inspekcję Handlową i Państwową Inspekcję Pracy o badania wybranych parametrów ochronnych środków ochrony indywidualnej w krajowych laboratoriach akredytowanych. Członkowie Rady uznali za zasadne przeprowadzenie kampanii informacyjnej i cyklu szkoleń adresowanych do producentów, importerów i dystrybutorów środków ochrony indywidualnej dotyczących wymagań związanych z wdrożeniem nowego rozporządzenia, a także seminarium dla przedstawicieli Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Państwowej Inspekcji Pracy, Wyższego Urzędu Górniczego, Inspekcji Handlowej, Służby Celnej oraz jednostek notyfikowanych.

Stanowisko w tej sprawie Rada przyjmie na następnym posiedzeniu.

Rada przyjęła stanowisko w sprawie bezpieczeństwa publicznego w świetle przepisów dotyczących czasu pracy w ochronie zdrowia i transporcie. Zaleca w nim m.in. prowadzenie dalszych działań prewencyjnych oraz kontrolnych ukierunkowanych na zwiększenie świadomości konsekwencji pracy bez odpoczynku dla bezpieczeństwa i zdrowia osób tę pracę

wykonujących oraz innych osób, na które ich działania mają wpływ, pilne wprowadzenie rozwiązań prawnych uniemożliwiających wykonywanie w tym samym zakładzie leczniczym pracy na podstawie różnych stosunków prawnych, poprawę monitorowania przyczyn wypadków w służbie zdrowia, w szczególności związanych ze zranieniem ostrymi narzędziami, pilną nowelizację regulacji prawnych dotyczących czasu pracy na kolei.